

Sprawozdanie z zadania zapewniającego pn.:

***„Naliczanie opłat za wyżywienie
(Zakład Usługowo-Pomocniczy dla Jednostek Oświatowych)”***

Ornontowice, czerwiec 2020 r.

Nazwa komórki audytowanej	Zakład Usługowo-Pomocniczy dla Jednostek Oświatowych ul. Zwycięstwa 7 43-178 Ornontowice
Nazwa podmiotu przeprowadzającego zadanie zapewniające	Audit Consulting Municipal Sp. z o.o. ul. Zgrzebnioka 58 41 – 500 Chorzów
Audytory uczestniczący w zadaniu zapewniającym na podstawie wystawionego upoważnienia	dr Mariusz Siwoń – audytor wewnętrzny, Katarzyna Naniewicz – asystent audytu - na podstawie na podstawie Upoważnienia znak RUW.0052.034.2020 do przeprowadzenia audytu wewnętrznego z dnia 12.05.2020 r., udzielonego przez Wójta Gminy Ornontowice
Data rozpoczęcia zadania	12 maja 2020 r.
Data sporządzenia sprawozdania	26 czerwca 2020 r.

Spis treści

I.	WYNIKI WSTĘPNEGO PRZEGLĄDU	3
II.	TEMAT I CEL ZADANIA	4
III.	ZAKRES PODMIOTOWY I PRZEDMIOTOWY ZADANIA	5
IV.	USTALENIA STANU FAKTYCZNEGO, STWIERDZONE SŁABOŚCI MECHANIZÓW KONTROLNYCH I ZALECENIA	5
V.	STANOWISKO AUDYTORA WEWNĘTRZNEGO WOBEC WNIESIONYCH PRZEZ AUDYTOWANEGO ZASTRZEŻEŃ	16
VI.	OGÓLNA OCENA KONTROLI ZARZĄDCZEJ	16

I. WYNIKI WSTĘPNEGO PRZEGLĄDU

Charakterystyka badanego obszaru

Zakład Usługowo-Pomocniczy dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach został utworzony na podstawie Uchwały Nr XXVII/153/00 Rady Gminy Ornontowice z dnia 29.06.2000 r. i prowadzi działalność od dnia 01.08.2000 r. Zgodnie z § 1 Statutu Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr XXVII/220/16 Rady Gminy Ornontowice z dnia 14 grudnia 2016 r., Zakład Usługowo-Pomocniczy dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach „jest jednostką organizacyjną Gminy Ornontowice działającą w formie jednostki budżetowej utworzoną w celu realizacji zadań w zakresie żywienia zbiorowego dla placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Ornontowice a także dla wykonywania usług żywieniowych na zlecenie innych jednostek organizacyjnych w ramach pomocy socjalno-bytowej”.

Badaniem została objęta działalność Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach w zakresie prawidłowości naliczania opłat za wyżywienie uczniów:

- Przedszkola im. Kubusia Puchatka w Gminie Ornontowice
wchodzącego w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Gminie Ornontowice
ul. Zwycięstwa 7, 43-178 Ornontowice,
- Szkoły Podstawowej im. Karola Miarki w Gminie Ornontowice
wchodzącej w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Gminie Ornontowice
ul. Zwycięstwa 7, 43-178 Ornontowice,
- Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej i Terapeutycznej
ul. Zwycięstwa 7c, 43-178 Ornontowice,

Kryteria oceny mechanizmów kontrolnych w obszarze działalności jednostki objętej badaniem

Ocena działalności Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach w obszarze objętym audytem została dokonana na podstawie kryterium legalności, celowości i gospodarności.

- Legalność - ocena działalności jednostki z punktu widzenia zgodności obowiązującym prawem w badanych obszarach,
- Celowość - ocena działalności jednostki z punktu widzenia realizacji celów i zadań oraz czy ta działalność jest prowadzona w sposób racjonalny i czy przynosi spodziewane efekty,
- Gospodarność - ocena sposobu dysponowania środkami finansowymi i materialnymi jednostki w aspekcie ekonomicznych działań, ocena osiągniętych efektów z uwzględnieniem poniesionych kosztów.

Ustalenia stanu faktycznego będą oceniane pod względem: adekwatności, skuteczności i efektywności mechanizmów kontroli zarządczej w obszarze objętym audytem.

Zastosowane techniki oraz narzędzia audytu

- analiza dokumentacji związanej z badanym obszarem,
- uzyskiwanie wyjaśnień i informacji,
- porównywanie określonych zbiorów danych w celu wykrycia operacji nieprawidłowych lub wymagających wyjaśnienia,
- weryfikacja dowodów źródłowych,
- weryfikacja wykonanych czynności,
- sprawdzanie rzetelności informacji poprzez porównanie jej z informacją pochodzącą z innego źródła,
- obliczenia,
- zapoznawanie się z dokumentami związanymi z organizacją i funkcjonowaniem komórki zajmującej się badanym obszarem,
- analiza zidentyfikowanych procedur w celu oceny stopnia i zakresu ich stosowania,
- próbkowanie.

II. TEMAT I CEL ZADANIA

Temat:

Naliczanie opłat za wyżywienie (Zakład Usługowo-Pomocniczy dla Jednostek Oświatowych)

Cel:

Głównym celem przeprowadzenia audytu wewnętrznego było dostarczenie Wójtowi Gminy Ornontowice racjonalnego zapewnienia o adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli zarządczej w obszarze objętym badaniem poprzez ocenę sposobu naliczania opłat za wyżywienie.

III. ZAKRES PODMIOTOWY I PRZEDMIOTOWY ZADANIA***Podmiotowy:***

Zakład Usługowo-Pomocniczy dla Jednostek Oświatowych
ul. Zwycięstwa 7
43-178 Ornontowice

Przedmiotowy:

Audyt wewnętrzny stanowi niezależne, obiektywne działania o charakterze zapewniającym i doradczym, którego celem jest wspieranie kierownika jednostki w realizacji celów i zadań poprzez systematyczną ocenę kontroli zarządczej, stanowiącą ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. W odniesieniu do powyższego przedmiotem zadania zapewniającego był kompleksowy przegląd funkcjonujących w Zakładzie Usługowo-Pomocniczym dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach procedur w zakresie naliczania opłat za wyżywienie, obowiązujących w jednostce.

IV. USTALENIA STANU FAKTYCZNEGO, STWIERDZONE SŁABOŚCI MECHANIZMÓW KONTROLNYCH I ZALECENIA

Ocena prawidłowości naliczania opłat za wyżywienie, dokonywanego przez Zakład Usługowo-Pomocniczy dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach, wynikała z dokonanych w ramach audytu wewnętrznego następujących ustaleń w poniższym zakresie:

1. Procedury wewnętrzne obowiązujące w Zakładzie Usługowo-Pomocniczym dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach

Zarządzeniem Nr 1/2016 Kierownika Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach z dnia 04.01.2016 r. w sprawie wysokości opłat za posiłki dla uczniów i wychowanków placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Ornontowice ustalono, że:

- w Przedszkolu im. Kubusia Puchatka w Gminie Ornontowice będą obowiązywały następujące ceny za posiłki:
 - 2,10 zł za śniadanie,
 - 3,00 zł za obiad,
 - 0,90 zł za podwieczorek;
- w Szkole Podstawowej im. Karola Miarki w Gminie Ornontowice będzie obowiązywała następująca cena:
 - 4,50 zł za obiad;
- w Gimnazjum im. Noblistów Polskich w Gminie Ornontowice będzie obowiązywała następująca cena:
 - 4,50 zł za obiad;
- w Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej i Terapeutycznej w Gminie Ornontowice będzie obowiązywała następująca cena:
 - 2,55 zł za posiłek.

W § 2 i § 3 ww. Zarządzenia ustalono również terminy i sposób dokonywania odpłatności za posiłki, tj.:

- rodzice (opiekunowie prawni) dzieci uczęszczających do Przedszkola im. Kubusia Puchatka w Gminie Ornontowice regulują odpłatność za posiłki w Orzesko Knurowskim Banku Spółdzielczym, z góry do 15 dnia miesiąca za dany miesiąc,
- uczniowie Szkoły Podstawowej im. Karola Miarki w Gminie Ornontowice regulują odpłatność za posiłki w kasie Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach, z góry do 15 dnia miesiąca za dany miesiąc,
- uczniowie Gimnazjum im. Noblistów Polskich w Gminie Ornontowice regulują odpłatność za posiłki w kasie Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach, z góry do 15 dnia miesiąca za dany miesiąc,
- Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza i Terapeutyczna w Gminie Ornontowice z dołu do 10 dnia miesiąca za miniony miesiąc.

Ponadto w § 4 Zarządzenia Nr 1/2016 Kierownika Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach z dnia 04.01.2016 r. ustalono sposób dokonywania odpisów za dni nieobecne, tj.:

- w Przedszkolu im. Kubusia Puchatka w Gminie Ornontowice na podstawie list obecności, w następnym miesiącu rozliczeniowym, z wyłączeniem lipca,
- w Szkole Podstawowej im. Karola Miarki w Gminie Ornontowice na podstawie telefonicznego zgłoszenia, w następnym miesiącu rozliczeniowym,
- w Gimnazjum im. Noblistów Polskich w Gminie Ornontowice na podstawie telefonicznego zgłoszenia, w następnym miesiącu rozliczeniowym.

Powyższe stawki za posiłki i zasady związane z naliczaniem opłat za wyżywienie w placówkach oświatowych uległy zmianie z dniem 01.09.2019 r., kiedy to w życie weszło Zarządzenie Nr 05/2019 Dyrektora Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach z dnia 29.07.2019 r. w sprawie wysokości opłat za posiłki dla uczniów i wychowanków placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Ornontowice.

W Zarządzeniu tym ustalono, że:

- w Przedszkolu im. Kubusia Puchatka w Gminie Ornontowice będą obowiązywały następujące ceny za posiłki:
 - 2,50 zł za śniadanie,
 - 4,00 zł za obiad,
 - 1,50 zł za podwieczorek;
- w Szkole Podstawowej im. Karola Miarki w Gminie Ornontowice będzie obowiązywała następująca cena:
 - 3,50 zł za śniadanie,
 - 5,50 zł za obiad;
- w Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej i Terapeutycznej w Gminie Ornontowice będzie obowiązywała następująca cena:
 - 3,00 zł za posiłek.

W § 2 i § 3 ww. Zarządzenia ustalono również terminy i sposób dokonywania odpłatności za posiłki, tj.:

- Rodzice (prawni opiekunowie) dzieci uczęszczających do Przedszkola im. Kubusia Puchatka w Gminie Ornontowice regulują odpłatność za posiłki w Orzesko Knurowskim Banku Spółdzielczym, z góry do 15 dnia miesiąca,
- uczniowie Szkoły Podstawowej im. Karola Miarki w Gminie Ornontowice regulują odpłatność za posiłki w kasie Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach, z góry do 15 dnia miesiąca,
- Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza i Terapeutyczna w Gminie Ornontowice z góry - 14 dni od wystawienia noty księgowej.

Ponadto w § 4 Zarządzenia Nr 05/2019 Dyrektora Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach z dnia 29.07.2019 r. ustalono sposób dokonywania odpisów za dni nieobecne, tj.:

- w Przedszkolu im. Kubusia Puchatka w Gminie Ornontowice na podstawie list obecności, w miesiącu następnym,
- w Szkole Podstawowej im. Karola Miarki w Gminie Ornontowice na podstawie telefonicznych zgłoszeń do godziny 9.00, w miesiącu następnym.

Oprócz zarządzeń regulujących zasady odpłatności za posiłki dla uczniów w 2019 r. obowiązywało również Zarządzenie Nr 2/2016 Kierownika Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach z dnia 04.01.2016 r. w sprawie wysokości opłat za posiłki dla nauczycieli placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Ornontowice.

W Zarządzeniu tym określono, że:

- w Przedszkolu im. Kubusia Puchatka w Gminie Ornontowice będą obowiązywały następujące ceny za posiłki dla nauczycieli:
 - 2,00 zł za obiad I danie,
 - 13,00 zł za obiad II danie,
 - 15,00 zł za pełen obiad;
- w Szkole Podstawowej im. Karola Miarki w Gminie Ornontowice będą obowiązywały następujące ceny za posiłki dla nauczycieli:
 - 2,00 zł za obiad I danie,

- 13,00 zł za obiad II danie,
 - 15,00 zł za pełen obiad;
- w Gimnazjum im. Noblistów Polskich w Gminie Ornontowice będą obowiązywały następujące ceny za posiłki dla nauczycieli:
 - 2,00 zł za obiad I danie,
 - 13,00 zł za obiad II danie,
 - 15,00 zł za pełen obiad;
- w Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej i Terapeutycznej w Gminie Ornontowice będą obowiązywały następujące ceny za posiłki dla nauczycieli:
 - 2,00 zł za obiad I danie,
 - 13,00 zł za obiad II danie,
 - 15,00 zł za pełen obiad.

Odpłatność za posiłki nauczyciele będą dokonywali gotówką.

2. Naliczanie opłat za wyżywienie

2.1. Naliczanie opłat za wyżywienie dzieci w Przedszkolu im. Kubusia Puchatka w Gminie Ornontowice w 2019 r.

W toku czynności audytorskich sprawdzono dokumenty związane z naliczaniem opłat za wyżywienie dzieci w Przedszkolu im. Kubusia Puchatka w Gminie Ornontowice w 2019 r., opisu sposobu naliczania tych opłat dokonuje się na podstawie grudnia 2019 r.

Przed rozpoczęciem roku szkolnego rodzice dzieci przedszkolnych deklarują z ilu posiłków będzie korzystało ich dziecko. W tym celu już lutym w 2019 r. rodzice składali „kartę zgłoszeniową na rok szkolny 2019/2020 na odpłatne korzystanie z posiłków w trakcie pobytu dziecka w przedszkolu”. W karcie tej oprócz deklaracji liczby posiłków, rodzice między innymi podają informacje dla dietetyka dotyczące uczuleń i alergii. Ponadto są informowani o obowiązujących stawkach za posiłki oraz o sposobie regulowania odpłatności za żywienie dzieci. W związku z tym, że karty zgłoszeniowe były wypełniane i składane przez rodziców przed rozpoczęciem roku szkolnego, to obowiązywało jeszcze Zarządzenie Nr 1/2016 Kierownika Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach z dnia 04.01.2016 r. Jednakże stawki żywieniowe określone w ww. Zarządzeniu uległy zmianie z dniem 01.09.2019 r. O nowych stawkach żywieniowych, określonych w Zarządzeniu Nr 05/2019 Dyrektora Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla

Jednostek Oświatowych w Ornontowicach z dnia 29.07.2019 r., rodzice zostali poinformowani na zebraniu, które odbyło się pod koniec sierpnia 2019 r.

Naliczając opłaty za wyżywienie w Przedszkolu im. Kubusia Puchatka w Gminie Ornontowice pod uwagę brano ilość dni w danym miesiącu, w których prowadzone miały być zajęcia, a następnie dokonywano pomniejszeń za dni nieobecne w poprzednim miesiącu. Czyli naliczając opłaty za wyżywienie w grudniu 2019 r. pod uwagę wzięto 20 dni z grudnia, a następnie dokonano pomniejszenia o te dni z listopada, w których dziecko było nieobecne. Wszystkie dane konieczne do wyliczenia opłat za grudzień zestawiono w tabeli „lista odpłatności dzieci przedszkolnych miesiąc grudzień 2019”. Listę tę na koniec listopada sporządziła Pani Intendent. Na podstawie list obecności w dziennikach zliczano dni nieobecności dzieci w listopadzie i z tego wyliczano kwoty pomniejszeń dokonywanych w grudniu. Ponadto na podstawie „listy odpłatności dzieci przedszkolnych miesiąc grudzień 2019” Księgowa robi przypis, a po zakończonym miesiącu robi zestawienie wpłat, z którego wynikają ewentualne zaległości lub nadpłaty.

Poniżej przedstawiono przykład wyliczenia odpłatności za grudzień, dla losowo wybranego dziecka, mającego nr 18 na „liście odpłatności dzieci przedszkolnych miesiąc grudzień 2019”. Dziecko to korzysta z pełnego wyżywienia, tj. ze śniadania, obiadu i podwieczorku.

Najpierw wyliczono kwotę należną za żywienie dziecka w grudniu 2019 r.

20 dni	x	8,00 zł	=	160,00 zł
ilość dni w grudniu, w których mają się odbywać zajęcia		stawka żywieniowa za 3 posiłki (śniadanie, obiad i podwieczorek)		kwota należna za żywienie dziecka w grudniu 2019 r.

Następnie wyliczono kwotę pomniejszeń za listopad 2019 r., tj. za dni, w których dziecko było nieobecne w przedszkolu. Każdego miesiąca Pani Intendent z Panią Dietetyk robią analizę, tj. „listę dni nieobecnych w miesiącu”.

3 dni	x	8,00 zł	=	24,00 zł
ilość nieobecności w listopadzie 2019 r.		stawka żywieniowa za 3 posiłki (śniadanie, obiad i podwieczorek)		kwota pomniejszenia za listopad 2019 r.

Pomniejszając kwotę należną za żywienie dziecka w grudniu 2019 r. o kwotę wynikającą z nieobecności dziecka w przedszkolu w listopadzie, wyliczano ostateczną kwotę do zapłaty w grudniu.

160,00 zł	-	24,00 zł	=	136,00 zł
kwota należna za żywienie dziecka w grudniu 2019 r.		kwota pomniejszenia za listopad 2019 r.		kwota do zapłaty w grudniu 2019 r.

Zdarzają się sytuacje, że w poprzednim miesiącu dziecko miało nadpłatę lub niedopłatę, wtedy kwota do zapłaty w danym miesiącu jest odpowiednio zwiększana lub pomniejszana. Jednakże w przypadku dziecka mającego nr 18 w miesiącu poprzednim wszystko zostało uregulowane i nie było żadnych zaległości ani nadpłat.

Zakład Usługowo-Pomocniczy dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach w terminie do 5 dnia każdego miesiąca wysyła e-maile z informacją dotyczącą odpłatności za ten miesiąc. A więc w dniu 05.12.2019 r. do rodziców ucznia mającego nr 18 wysłano e-mail z informacją, że w terminie do 15.12.2019 r. na wskazany rachunek bankowy mają wpłacić kwotę 136,00 zł, tytułem odpłatności za posiłki w grudniu 2019 r. Ponadto w wiadomości tej przedstawiono wyliczenia kosztów żywienia, które rodzic winien uregulować w grudniu 2019 r.

Po otrzymaniu e-maila z kwotą wyliczoną przez Zakład Usługowo-Pomocniczy dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach, rodzice (prawni opiekunowie) byli zobowiązani do uregulowania odpłatności za posiłki, poprzez dokonanie wpłaty w Orzesko Knurowskim Banku Spółdzielczym w terminie do 15.12.2019 r.

W grudniu 2019 r. w Przedszkolu im. Kubusia Puchatka w Gminie Ornontowice żywionych było 226 dzieci. Prawie wszystkie dzieci korzystały z 3 posiłków w czasie pobytu w przedszkolu. Wyjątkiem była dwójka dzieci, tzn. dziewczynka, która miała opłacany tylko jeden posiłek, a mianowicie śniadanie oraz dziewczynka, która miała opłacane dwa posiłki, tj. obiad i podwieczorek.

Ponadto wśród tych 226 dzieci w grudniu 2019 r. było 7 dzieci, dla których gorące posiłki wykupił Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ornontowicach. O objęciu dziecka dożywianiem w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ornontowicach informował na bieżąco, przesyłając do Zakładu Usługowo-

Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach wykaz takich dzieci, z uwzględnieniem okresu jakiego dotyczyło dożywianie. W związku z powyższym rodzice tych dzieci ponosili dzienny koszt żywienia w wysokości 4,00 zł, tj. 2,50 zł za śniadanie oraz 1,50 zł za podwieczorek. Natomiast pozostała kwota, czyli 4,00 zł za obiad, była finansowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ornontowicach. Zapłata za obiady dla tych dzieci następowała na podstawie noty księgowej, wystawianej przez Zakład Usługowo-Pomocniczy dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach.

Na uwagę zasługuje fakt, że jeżeli w ramach ustalonej stawki żywieniowej są oszczędności, to Zakład Usługowo-Pomocniczy dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach wydatkuje wolne środki finansowe w taki sposób, aby promować wśród dzieci zdrowy sposób odżywiania. Na przykład wszystkie dzieci dostają do domu awokado wraz z karteczką o zaletach tego owocu. W miarę możliwości co drugi dzień Zakład stara się przygotowywać dla dzieci dodatkowe soczki przecierowe np. z marchewki, które dzieci zabierają ze sobą do przedszkola.

W 2019 r. za żywienie dzieci w Przedszkolu im. Kubusia Puchatka w Gminie Ornontowice na konto Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach wpłynęła kwota w łącznej wysokości 222 146,55 zł.

2.2. Naliczanie opłat za wyżywienie uczniów w Szkole Podstawowej im. Karola Miarki w Gminie Ornontowice w 2019 r.

W Szkole Podstawowej im. Karola Miarki w Gminie Ornontowice nie obowiązują karty zgłoszeniowe na odpłatne korzystanie z posiłków, tak jak to jest w przypadku przedszkola. Przed rozpoczęciem kolejnego roku szkolnego tworzona jest lista, na którą już od czerwca rodzice (opiekunowie prawni) wpisują swoje dzieci, deklarując, że od września będą korzystały z obiadu. W czasie wakacji zapisy dokonywane są telefonicznie.

W roku szkolnym 2019/2020 żywienie uczniów Szkoły Podstawowej im. Karola Miarki w Gminie Ornontowice rozpoczęło się w dniu 02.09.2019 r. Uczniowie tej szkoły korzystają wyłącznie z obiadów.

Naliczając opłaty za wyżywienie w Szkole Podstawowej im. Karola Miarki w Gminie Ornontowice pod uwagę brano ilość dni w danym miesiącu, w których prowadzone były lekcje, a następnie dokonywano pomniejszeń za dni nieobecne w poprzednim miesiącu. Czyli naliczając opłaty za wyżywienie w grudniu 2019 r. pod uwagę wzięto 15 dni z grudnia, a następnie dokonano pomniejszenia o te dni z listopada, w których uczniowie byli nieobecni. Wszystkie dane konieczne do wyliczenia opłat za grudzień zestawiono w tabeli „lista odpłatności dzieci szkoły podstawowej grudzień 2019”. Listę tą na koniec listopada sporządziła Pani Intendent. Na podstawie zeszytu, w którym odnotowywano nieobecności uczniów (zgłoszenia telefoniczne do godziny 9.00 danego dnia), zliczano dni nieobecności uczniów w listopadzie i z tego wyliczano kwotę pomniejszeń dokonywanych w grudniu.

Poniżej przedstawiono przykład wyliczenia odpłatności za grudzień, dla losowo wybranego ucznia, mającego nr 37 na „liście odpłatności dzieci szkoły podstawowej grudzień 2019”.

Najpierw wyliczono liczbę dni, za które w grudniu pobierana będzie opłata za żywienie ucznia.

$$\begin{array}{rclcl}
 15 \text{ dni} & - & 1 \text{ dzień} & = & 14 \text{ dni} \\
 \text{ilość dni w grudniu, w których} & & \text{ilość nieobecności} & & \text{ilość dni, za które w grudniu} \\
 \text{mają się odbywać lekcje} & & \text{w listopadzie 2019 r} & & \text{pobierana będzie opłata}
 \end{array}$$

Następnie wyliczono ostateczną kwotę do zapłaty w grudniu.

$$\begin{array}{rclcl}
 14 \text{ dni} & \times & 5,50 \text{ zł} & = & 77,00 \text{ zł} \\
 \text{ilość dni, za które w grudniu} & & \text{stawka żywieniowa za obiad} & & \text{kwota do zapłaty w grudniu} \\
 \text{pobierana będzie opłata} & & & & \text{2019 r.}
 \end{array}$$

W przypadku ucznia mającego nr 37 w miesiącu poprzednim wszystko było uregulowane i nie było żadnych zaległości. Jednakże zdarzają się sytuacje, że w poprzednim miesiącu dziecko miało niedopłatę, wtedy kwota do zapłaty w danym miesiącu jest odpowiednio zwiększana. Przykładem może być uczennica mająca nr 78 na „liście odpłatności dzieci szkoły podstawowej grudzień 2019”, która w listopadzie nie zapłaciła kwoty 104,50 zł, ponieważ była chora, a w grudniu skorzystała tylko z jednego posiłku. W związku z tym w grudniu uczennica ta za żywienie powinna zapłacić kwotę 110,00 zł (104,50 zł + 5,50 zł). Kwota ta została uregulowana w dniu 13.12.2019 r. poprzez wpłatę w kasie Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach.

W grudniu 2019 r. w Szkole Podstawowej im. Karola Miarki w Gminie Ornontowice z żywienia skorzystało 177 uczniów. Wśród tych 177 uczniów w grudniu 2019 r. było 6 uczniów, dla których gorące posiłki wykupił Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ornontowicach oraz 1 uczennica, dla której gorące posiłki wykupił Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łaziskach Górnych. O objęciu dzieci dożywianiem w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” ww. ośrodki informowały na bieżąco, przesyłając do Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach wykaz takich dzieci, z uwzględnieniem okresu jakiego dotyczyło dożywianie. Z tym, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ornontowicach opłacał całkowity koszt obiadu, tj. 5,50 zł i w związku z tym rodzice nie ponosili żadnej odpłatności, natomiast Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łaziskach Górnych finansował tylko kwotę 4,00 zł za posiłek, w związku z czym rodzice do każdego obiadu musieli dopłacać różnicę, czyli 1,50 zł (5,50 zł – 4,00 zł). Zapłata za obiady dla tych dzieci następowała na podstawie not księgowych, wystawianych przez Zakład Usługowo-Pomocniczy dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach i obciążających odpowiednio ww. ośrodki.

Z opłat za wyżywienie zwolniona była również jedna uczennica mająca nr 31 na „liście odpłatności dzieci szkoły podstawowej grudzień 2019”. Zwolnienie to nastąpiło w oparciu o art. 106 ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe. Przepis ten stanowi, że „Organ prowadzący szkołę może zwolnić rodziców albo pełnoletniego ucznia z całości lub części opłat, o których mowa w ust. 3:

- 1) w przypadku szczególnie trudnej sytuacji materialnej rodziny;
- 2) w szczególnie uzasadnionych przypadkach losowych.”

W przypadku uczennicy mającej nr 31, Dyrektor Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach, po konsultacji z Dyrektorem Szkoły Podstawowej im. Karola Miarki w Gminie Ornontowice, a także pedagogiem i wychowawcą tej szkoły, podjął decyzję o zwolnieniu uczennicy z opłat za żywienie. Powodem była trudna sytuacja rodzinna uczennicy – ciężka choroba rodzica. Na „liście odpłatności dzieci szkoły podstawowej grudzień 2019” fakt ten został odnotowany poprzez wpisanie „ZUP” w kolumnie dotyczącej daty zapłaty. Niestety Dyrektor Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach nie mógł podjąć decyzji o zwolnieniu uczennicy z opłat za żywienie. Chcąc zwolnić ww. uczennicę z opłat za żywienie, w tej sprawie Dyrektor Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach

powinien wystąpić do organu prowadzącego szkołę. Ostateczną decyzję o zwolnieniu uczennicy z opłat za wyżywienie powinna podjąć Gmina Ornontowice. W związku z powyższym Dyrektor Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach przekroczył swoje uprawnienia.

Mając powyższe na uwadze, należy wydać następującą rekomendację:

Rekomendacja

Należy stosować obowiązujące przepisy prawa, zwłaszcza przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe. O decyzję w sprawie możliwości zwalniania uczniów z opłat za wyżywienie, należy się zwracać do organu prowadzącego szkołę, czyli do Gminy Ornontowice.

W toku czynności audytorskich stwierdzono, że oprócz uczniów Szkoły Podstawowej im. Karola Miarki w Gminie Ornontowice, z żywienia korzystają również nauczyciele tej szkoły. Z tym, że nauczyciele mają naliczane stawki wyższe, niż uczniowie tej szkoły. W grudniu 2019 r. uczniowie za obiad płacili 5,50 zł i kwota ta stanowiła wyłącznie tzw. wsad do kotła, natomiast nauczyciele płacili odpowiednio:

- 15,00 zł za obiad bez zupy – jest to podwójna stawka żywieniowa 2 x 5,50 zł (wsad do kotła) + koszty przygotowania posiłku w wysokości 4,00 zł,
- 17,00 zł za obiad z zupą – jest to podwójna stawka żywieniowa 2 x 5,50 zł (wsad do kotła) + koszty przygotowania posiłku w wysokości 6,00 zł.

Stwierdzono również, że ww. stawki żywieniowe stosowane w grudniu 2019 r. nie były zgodne z obowiązującym Zarządzeniem Nr 2/2016 Kierownika Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach z dnia 04.01.2016 r. w sprawie wysokości opłat za posiłki dla nauczycieli placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Ornontowice. W Zarządzeniu tym określono następujące stawki żywieniowe:

- 2,00 zł za obiad I danie,
- 13,00 zł za obiad II danie,
- 15,00 zł za pełen obiad.

Ww. stawki żywieniowe obowiązywały w miesiącach od stycznia do sierpnia 2019 r. Natomiast z dniem 01.09.2019 r. zmianie uległy stawki za posiłki dla nauczycieli:

- 2,00 zł za obiad I danie,
- 15,00 zł za obiad II danie,
- 17,00 zł za pełen obiad.

Jednakże stwierdzono, że zmiana stawek żywieniowych dla nauczycieli nie wynikała z żadnego dokumentu. I o ile zmiana stawek żywieniowych dla uczniów i wychowanków placówek oświatowych, która również nastąpiła z dniem 01.09.2019 r., wynikała z zarządzeń, tj.:

- do końca sierpnia 2019 r. obowiązywało Zarządzenie Nr 1/2016 Kierownika Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach z dnia 04.01.2016 r.,
- od początku września 2019 r. obowiązywało Zarządzenie Nr 05/2019 Dyrektora Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach z dnia 29.07.2019 r.,

to w przypadku stawek żywieniowych dla nauczycieli nie było podjęte nowe zarządzenie i jedynym obowiązującym było:

- Zarządzenie Nr 2/2016 Kierownika Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach z dnia 04.01.2016 r.

Mając powyższe na uwadze, należy wydać następującą rekomendację:

Rekomendacja

Należy podjąć nowe Zarządzenie Dyrektora Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach w sprawie wysokości opłat za posiłki dla nauczycieli placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Ornontowice, w którym określone zostaną nowe stawki żywieniowe. Wysokość opłat za posiłki należy ustalić w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę.

W 2019 r. za żywienie uczniów Szkoły Podstawowej im. Karola Miarki w Gminie Ornontowice do kasy Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach wpłynęła kwota w łącznej wysokości 150 667,80 zł. W kwocie tej zawierają się również wpłaty nauczycieli za wykupione przez nich obiady.

2.3. Naliczanie opłat za posiłki dla wychowanków Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej i Terapeutycznej w Gminie Ornontowice w 2019 r.

Zakład Usługowo-Pomocniczy dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach przygotowuje posiłki również dla Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej i Terapeutycznej w Gminie Ornontowice. Placówka ta działa w miesiącach od września do czerwca, a w wakacje nie prowadzi zajęć i w związku z tym nie ma żywienia. Przed rozpoczęciem roku szkolnego pracownik Świetlicy informuje, że od września do placówki będzie przychodziło np. 15 dzieci i taka liczba posiłków jest przygotowywana każdego dnia.

Naliczając opłaty za wyżywienie w Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej i Terapeutycznej w Gminie Ornontowice pod uwagę brano ilość dni w danym miesiącu, w których prowadzone miały być zajęcia. Czyli naliczając opłaty za wyżywienie na przykład w grudniu 2019 r. pod uwagę wzięto 14 dni żywienia dla wszystkich 15 wychowanków Świetlicy.

14 dni	x	15 osób	x	3,00 zł	=	630,00 zł
ilość dni w grudniu, w których mają się odbywać zajęcia		liczba dzieci żywionych w grudniu 2019 r.		stawka żywieniowa za 1 posiłek		kwota należna za żywienie dzieci w grudniu 2019 r.

W ten sposób wyliczono kwotę należną za żywienie dzieci w grudniu 2019 r. Jednakże w związku z tym, że Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza i Terapeutyczna w Gminie Ornontowice organizuje swoim wychowankom spotkanie opłatkowe, to składane jest dodatkowe zamówienie. Świetlica podaje liczbę osób, które będą na spotkaniu (oprócz wychowanków zapraszani są również goście), a także w porozumieniu z Zakładem Usługowo-Pomocniczym dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach ustala menu na to spotkanie. Przygotowywane są również paczki z artykułami spożywczymi dla wychowanków. Spotkanie opłatkowe jest finansowane z dodatkowych środków Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej i Terapeutycznej w Gminie Ornontowice. W grudniu 2019 r. Świetlica na ten cel wydatkowała dodatkowo 1 700,00 zł.

Zapłata za posiłki dla tych dzieci w grudniu 2019 r. wraz z zapłatą za przygotowanie spotkania opłatkowego, była dokonana na podstawie noty księgowej wystawianej przez Zakład Usługowo-Pomocniczy dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach, w łącznej kwocie 2 330,00 zł.

V. STANOWISKO AUDYTORA WEWNĘTRZNEGO WOBEC WNIESIONYCH PRZEZ AUDYTOWANEGO ZASTRZEŻEŃ

Audytowany nie wniósł zastrzeżeń do wstępnych wyników audytu.

VI. OGÓLNA OCENA KONTROLI ZARZĄDCZEJ

Przeprowadzone czynności audytowe pozwoliły wydać opinię w zakresie prawidłowości naliczania opłat za posiłki dla uczniów i wychowanków placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Ornontowice. W obszarze działalności Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach objętej zadaniem zapewniającym wydaje się **opinię pozytywną z zastrzeżeniami** w zakresie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej. Naliczanie opłat za wyżywienie

w 2019 r. odbywało się w sposób prawidłowy. W Zakładzie Usługowo-Pomocniczym dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach obowiązuje zasada, że usługa niewykonana nie jest zapłacona. Rodzice (opiekunowie prawni) dzieci w Przedszkolu im. Kubusia Puchatka w Gminie Ornontowice za wyżywienie płacili wyłącznie za dni, w których dzieci były obecne na zajęciach. Również uczniowie Szkoły Podstawowej im. Karola Miarki w Gminie Ornontowice płacili wyłącznie za zjedzone posiłki (jedynym warunkiem było telefoniczne lub mailowe zgłoszenie nieobecności do godziny 9.00 danego dnia). Ponadto Zakład Usługowo-Pomocniczy dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach zróżnicował sposób naliczania opłat za żywienie dla uczniów i dla nauczycieli. Opłaty za posiłki dla uczniów naliczane są w wysokości kosztów produktów i nie obejmują całości kosztów przygotowania posiłku. Natomiast opłaty za posiłki dla nauczycieli naliczane są w ten sposób, że wliczane są wszystkie koszty, tj. koszt tzw. wsadu do kotła oraz całość kosztów przygotowania posiłku. W związku z powyższym nauczyciele ponoszą pełne koszty posiłku.

Poniżej wskazano rekomendacje, które mają na celu usprawnienie funkcjonowania jednostki w opisanym zakresie:

- 1. Należy stosować obowiązujące przepisy prawa, zwłaszcza przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe. O decyzję w sprawie możliwości zwalniania uczniów z opłat za wyżywienie, należy się zwracać do organu prowadzącego szkołę, czyli do Gminy Ornontowice.*

2. *Należy podjąć nowe Zarządzenie Dyrektora Zakładu Usługowo-Pomocniczego dla Jednostek Oświatowych w Ornontowicach w sprawie wysokości opłat za posiłki dla nauczycieli placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Ornontowice, w którym określone zostaną nowe stawki żywieniowe. Wysokość opłat za posiłki należy ustalić w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę.*

Za Audit Consulting Municipal Sp. z o.o.:

dr Mariusz Siwoń

Audytor wewnętrzny CGAP, CFE

Prezes Audit Consulting Municipal Sp. z o.o.